

100 година српског војног ваздухопловства 1912-2012. године
20 година Удружења пензионисаних војних летача и падобранаца Србије

ВАЗДУХОПЛОВНИ

Издаје: Удружење пензионисаних војних летача и падобранаца Србије. ЗЕМУН, Штросмајерова број 1

БИЛТЕН

Број 9, септембар 2012. године

АЕРОМИТИНГ “БАТАЈНИЦА” 2012

Председник Републике Србије Томислав Николић отворио је аеромитинг и говорио веку српске авијације, Министар одбране А. Вучић, лево, начелник ГШ и командант В и ПВО, десно.

Централни догађај у оквиру обележавања јубилеја – 100 година српског војног ваздухопловства, међународни аеро-митинг „Батајница 2012“ одржан је 1. септембра на батајничком аеродрому. Учествовали су представници 16 држава, са 27 ваздухоплова и више од 200 чланова посаде, од којих су 11 приказали летачке вештине, док је пет држава имало само делегације.

Присуствовало је око 150.000 посетилаца, председник Републике Србије, премијер, први потпредседник Владе и министар одбране, министри у Влади Србије, патријарх српски, начелник Генералштаба Војске Србије, дипломате и војни изасланици акредитовани у Београду, представници верских заједница, истакнуте јавне и културне личности.

Аеро-митинг је отворио председник Николић пожељео је добродошлицу гостима и захвалио припадницима ваздухопловства наше војске који су, истакао је, од виталног значаја за одбрану земље. Посебно се захвалио државама које су се одзвале да представе своја ваздухопловства на аеро-митингу.

НАЈМЛАЂИ ОФИЦРИ ВОЈСКЕ СРБИЈЕ

Свечаност поводом завршетка школовања кадета 133. класе Војне академије одржана је 8. септембра испред Дома Народне скупштине у Београду. У прве официрске чинове унапређено је 156 кадета, међу којима 31 кадеткиња.

Председник Републике Србије Томислав Николић уручио је сабље најбољима у рангу: Радовану Жунићу, који се школовао на студијском програму Војно ваздухопловство, а постигао најбољи успех у генерацији – 9,48, Милку Дурлевићу, другом у рангу, чија је средња оцена 9,37 на студијском програму Менаџмент у одбрани, као и Ђорђу Стојановићу, који је школовање на студијском програму Војнотелекомуникационско инжењерство и телекомуникације завршио с успехом 9,33.

ОБЕЛЕЖЕН ДАН АРЈ ЗА ПВД

У касарни „Народни херој Милан Благојевић“ у Крагујевцу обележен Дан артиљеријско-ракетних јединица за противваздухопловна дејства – 30. септембар.

Свечености су присуствовали начелник Управе за обуку и доктрину Генералштаба генерал-мајор Јовица Драганић, заменик комandanта Ваздухопловства и ПВО бригадни генерал др Миодраг Гордић, комandanт 250. ракетне бригаде за ПВД бригадни генерал Душко Жарковић, комandanт гарнизона Крагујевац потпуковник Мирослав Перешић, припадници Војске Србије и други гости.

ИЗЛОЖБА У КРАЉЕВУ И НИШУ

У оквиру програма обележавања стогодишњице српског војног ваздухопловства, у Народном музеју Краљева 12. септембра, свечано отворена изложба под називом „Сто година војног ваздухопловства Србије 1912-2012“. Изложбу Музеја југословенског ратног ваздухопловства отворио је командант 98. ваздухопловне бригаде пуковник Александар Ђелић. Бројним предметима, документима и фотографијама, аутор изложбе магистар Предраг Лажетић успео је да на занимљив начин прикаже историју нашег војног ваздухопловства. У Краљеву, граду који има богату ваздухопловну традицију, јер је у њему од 1925. постојала фабрика авиона у којој су прављени авиони типа „бреге“ и „дорнијер“ и у којем је смештен војни аеродром и авијацијска јединица више од 50 година, изложба је привукла велико интересовање.

Ниш је од 29. септембра, доманин изложбе о првих 100 година војне авијатике. Изложбу је отворио заменик командаџа В и ПВО бригадни генерал др Миодраг Гордић, у присуству градоначелника Ниша проф. др Зорана Перишића, и представника Војске, привредника и удружења.

Заменик командаџа ВиПВО је овом приликом подсетио да је прва ваздухопловна команда, на челу са мајором

Костом Милетићем и основана управа у Нишу, 24. децембра 1912. године.

- Поносни смо што припадамо народу који је само девет година после првог лета у историји, који су извела браћа Рајт, добио ратно ваздухопловство. Били смо међу првих 15 земаља у свету чије су армије имале авione и међу првима које су их употребиле у ваздушним борбама. Формирање ваздухопловства само девет година после лета браће Рајт говори о високом нивоу свести политичке, војне и научне елите у Србији, која је схватила значај поседовања слободног неба, како у актуелном тренутку, тако и у будућности. Почело је у Нишу, а Ниш у последње три године поново учествује у модернизацији Ваздухопловства - истакао је генерал Гордић овом приликом.

Изложба ће у нишкој синагоги бити отворена до 14. октобра.

ОБИЛАЗАК ВАЗДУХОПЛОВНИХ СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈА

Поводом Дана авијације - 2. августа, чланови Удружења пензионисаних војних летача и падобранаца Србије обишли су споменик ваздухопловцима погинулим у Априском рату 1941. године и током НОР-а 1944. године у местима Вилово код Шајкаша и Госпођинци.

Споменик у Вилову (лево и доле) је изузетно архитектонско решење и јединствен ваздухопловни споменик, нажалост мало познат јавности. Код споменика, у разговору родила се идеја да се та локација оплемени тако што би се засадило 100 садница за 100 година нашег ваздухопловства! Та идеја ће бити пренета надлежним у општини Тител.

У селу Госпођинци налази се споменик 423. јуришном ваздухопловном пуку из састава 42. јиришне ваздухопловне дивизије Југословенске армије, који је дејствовао са тог аеродрома у зиму 1944-45. годину, и споменик двојици руских бораца.

Село се брине и стара о споменику, а куриозитет је сигурно, а и веома добар пример, што су главни носиоци активности на чувању и одржавању споменика чланови бајкерског удружења "Ескадрила", који сарађују са својим пријатељима из Русије. На слици "бајкери" су тог дана славе заменили заставнијке ветеране.

ПРВИ СРПСКИ БАЛОНИ (2)

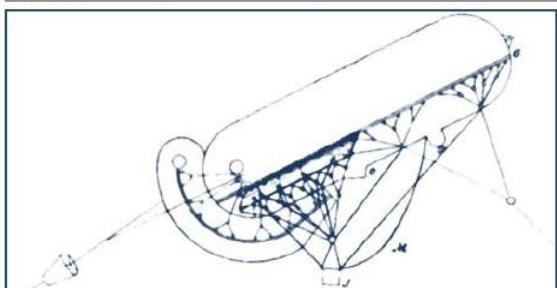
БАЛОН “ТРЕУГОЉНИК”

Ваздухопловство Краљевине Србије је купило 1915. године два везана “змај-балона” произведена у руској фабрици “Треугольник” код Петровграда, по систему “парзефал-зигфел”. Употребљавани у операцијама српске војске 1915. године, а уништени су приликом повлачења преко Албаније. Балони овог типа били су дужине 22 м, пречника око 6 метара, запремина 600 м³ водоника, намењени осматрање и извиђање. Носили су два члана посаде са опремом. Плафон лета био је 800 м, а могао је да се користи при ветру јачине 12 м/сек.

Ваздухопловство Краљевине Југославије имало је балоне до 1938. године.

Табела 1 – Балони у Краљевини Србији

Тип балона	Сферни балон	Змај- балон	Змај - балон
Број балона и назив	1 - “Србија”	1 – “Црна Гора”	2 - “Босна”, “Херцеговина”
Произвођач	А. Ридингер, Немачка	А. Ридингер, Немачка	Треугольник, Русија
Врста балона	слободни	vezani	vezani
Намена балона	школовање (обука)	осматрање	осматрање
Дужина у (м)	-	22,5	-
Пречник у (м)	10,2	6,3	-
Запремина у (м ³)	540	630	600
Димензије корпе	1мX1мX1м	1мX1мX1м	1мX1мX1м
Број члanova посаде	2	2	2
Укупна тежина (кг)	220	380	-
Плафон лета	-	800	800
Дозвољена брзина ветра (м/с)	7	10	12

Балон “Треугольник” на летилишту Бањица

ПРВИ СРПСКИ ПИЛОТИ (8)

ДРУГА КЛАСА

Одлуку о слању на школовање друге класе српских пилота донео је министар војни 7. јуна 1915. године. У одлуци пише: “На предлог Врховне команде ОБр. 14912 од

Р. Петрасковић

Ј. Јанковић

М. Веселиновић

Ж. Деспотовић

М. Михаиловић

А. Дероко

18. маја текуће године, а на основу мого реферата ИФБр. 4571, Министарски савет, на седници својој од 22. пр. месеца, а пошто је скупштински одбор, у смислу чл. 3 закона о ванредном кредиту, дао своје одобрење, донео одлуку којом се одобрава кредит од 30 хиљада у злату ради шиљања на изучавање авијатике у Француској, с тим да се ова исплата изврши на терет кредита од 200 милиона динара.

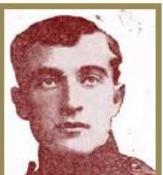
Решењем Министра војног, за питомце су одабрани:

- Радослав Петрасковић,
- Јован Јанковић,
- Милорад Веселиновић,
- Живојин Деспотовић,
- Војислав Новачкић (поново),
- Милутин Михаиловић,
- Александар Дероко,
- Фридрих Рот,
- Милорад Поповић,
- Петар Булић (потом први пилот хидро авиона),
- Драгиша Вујић

Њима су се прикупљали Синиша Стефановић, који је упућен на школовање за механичара, и касније и инжењер Србобран Стојановић.

На а. Пожаревац, лето 1915. г

М. Којера

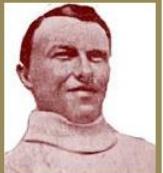
М. Поповић

П. Булић

Д. Вујић

Ф. Рот

С. Стефановић

С. Стојановић

У УДЕСУ АВИОНА “ЛАСТА” ПОГИНУО ПИЛОТ

Око 10.15 часова **26.09.2012.** године у Новој Пазови дошло је до удеса авиона Војске Србије типа В-54 ласта. У летелици су била два пилота, мајор Савић Горан и потпуковник Томислав Бећаговић.

Мајор Савић је погинуо, а Бећаговић је задобио телесне повреде и налази се на ВМА.

Пилот Савић је успео да авion приземљи на простору између две зграде и избегне далеко теже последице.

БИОГРАФИЈА

Мајор Горан Савић рођен је 5. децембра 1973. године у Зеници (БиХ), од оца Мијаила и мајке Радмиле. По завршетку основне школе уписао је Војну гимназију, коју завршава са одличним успехом као ученик 20. класе 1993. године. Исте године уписао је 50. класу Војне академије – смер авијација, коју је завршио 1997. године. Са породицом – супругом Горданом и синовима Андрејом и Стефаном живео је у Београду.

Своју професионалну каријеру започео је у 242. ловачко-бомбардерској авијацијској ескадрили, а наставио у 251. ловачко-бомбардерској авијацијској ескадрили и 252. мешовитој авијацијској ескадрили.

Савић је важио за перспективног пилота који је у пилотској каријери остварио велике дomete. У Центру за летна испитивања Техничког опитног центра почeo да ради од 13. јула 2011. године. Имао је звање фабричког пробног пилота и обављао је дужност референта за безбедност летења у одсеку за летачке послове Центра за летна испитивања ТОЦ-а.

Недавно је посетиоце аero-митинга „Батајница 2012“, очарао својим наступом на школско-борбеном авionу „супергалеб – Г4“, изводећи сложене маневре.

КОМЕМОРАЦИЈА ПИЛОТУ ГОРАНУ САВИЋУ

У Дому ваздухопловства у Земуну 28. септембра одржан комеморативан скуп настрадалом пилоту мајору Горану Савићу. Скупу су, поред чланова породице, присуствовали министар одбране Александар Вучић, начелник Генералштаба Војске Србије генерал-потпуковник Љубиша Диковић са члановима колегијума, припадници Техничког опитног центра и пријатељи настрадалог пилота.

О преминулом колеги говорио је директор Техничког опитног центра пуковник др Слободан Илић. Он рекао да је Савић блиставу официрску каријеру пилота започео у 242. ловачко-бомбардерској авијацијској ескадрили, а крунисао је добијањем звања фабричког пробног пилота, обављајући дужност референта за безбедност летења у одсеку за летачке послове Центра за летна испитивања ТОЦ-а.

Мајор Горан Савић сахрањен је уз војне почасти у Чајетини 29. септембра 2012. године.

Последњи поздрав колеги Горану

“Ваздухопловни билтен” излази једном месечно. Примерци су бесплатни за чланове УПВЛПС. Текстове одабрао, написао, приредио, уредио и припремио за штампу Златомир Грујић. E-mail: zlgrujic@gmail.com